

Årsprogram 2025

Bemærk i 2025 er foredragene om mandagen. Fugle- og botanik- kurser afholdes onsdage.

Mandag den 3. februar 2025 kl. 19.00

Foredrag: Hvordan løser vi problemet med kvælstofudledning til havet?

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Foredragsholder Boj Bro.

Tovholder: Jørgen Bugge, tlf. 22366844

Mandag den 10. feb. 2024 kl. 19.00

Foredrag: Svanemosen. En tidslinje.

Vi ser på mosens udvikling fra tiden efter sidste istids ophør, hvor området fra at ligge hen som en dødisklump gennem flere hundrede år først opstod som en oldtidsø - senere blev til en lavmose for til slut at ende som en højmose.

I en fjern fortid tog grupper af omstrejfende oldtidsjægere gennem århundreder ophold på stedet, hvor de som nomader levede i pagt med naturen. Vi vil se lidt på nogle af de stenredskaber, de efterlod, samt fortælle om, hvad moderne forskning viser om deres tilværelse.

Et kæmpe hop frem til første og midterste del af 1900-tallet bringer os ind i tørvegravningstiden, hvor man især under Anden Verdenskrig gravede rigtig mange tørv. Værktøj og redskaber gennemgås ligesom der bliver plads til en række historier fra krigens tid.

Orkanen i 1999 satte sit alvorlige præg på området. Vi ser på følgerne, både lige efter, samt ti år senere.

Projekterne Natura 2000 og Life bliver sat under lup, inden vi til slut blot vil nyde nogle vandreture i det i dag naturskønne område.

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Foredragsholder: Frede Nielsen

Tovholder: Bodil Kristensen, tlf. 24234922

Mandag den 17. februar 2025 kl. 19.00

Foredrag: Slivsøen.

Niels Peter Møller Jensen kommer denne aften og fortæller os om Slivsøen syd for Haderslev. Niels Peter besøger ofte Slivsøen, hvor han tager mange billeder, som han vil vise nogle af, mens han fortæller om søens fugle- og dyreliv samt dens genetablering. Senere på året, den 26 april, vil Niels Peter være turløder på en tur til Slivsøen. Der skulle blive tid til den medbragte kaffe.

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Foredragsholder: Niels Peter Møller Jensen

Tovholder: Aleks Lund, tlf. 23900714

Mandag den 24. februar 2025 kl. 19.00

Botanik-foredrag: "Årstidernes flora".

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Foredragsholder: Jesper Ratjen

Tovholder: Bodil Kristensen, tlf. 24234922

Onsdag den 5. marts 2025 kl. 19.00

Årsmøde.

Kære alle medlemmer i Naturgruppen Skovtrolden.

Hermed inviteres I til Naturgruppen Skovtroldens årsmøde.

Efter et forhåbentligt veloverstået møde, vil foreningen være vært med forplejning til den medbragte kaffe.

Efter kaffen vil der blive en form for underholdning (foredrag, billeder eller andet)

Vært: Bestyrelsen

Mødested Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding.

Tovholder: Jørgen Bugge 22366844

Onsdag den 12. marts 2025 kl. 19.00

Fuglebestemmelseskursus.

Vi vil starte med nyt fra naturen generelt.

Der vil være lidt omkring fuglenes liv og formåen. Medbring gerne en fuglebog, da vi sikkert skal bestemme en enkelt fugl eller to. Den medbragte kaffe nydes midt på aftenen.

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Aftenen ledes af Aleks. tlf. 23900714

***Lørdag den 15. marts 2025 kl. 9.00**

Tur. "4 årstider" omkring "Dons Nørresø" – 1. tur

Søen, som ligger i bunden af en dybt nedskåret dal, er sammen med andre søer i dalstrøget, kunstigt skabt ved opdæmning ved anlægget af Harte-værket 1918-20. Den får tilført vand fra Almind Å og omgivelserne og er omkranset af en bræmme af rørskov og stedvis pilekrat, ellesump eller afgræssede skråninger. – En "mågeø" er der også! Vi går (3,5 km) ad en smal sti langs de afvekslende biotoper. Da parkeringsmulighederne ved "Soldaterbroen", hvorfra fodturen skal udgå og afsluttes med kaffedrikning, er så begrænsede, skal vi mødes forinden og fordeles i færrest muligt antal biler.

Mødested: Samkørings-P-pladsen, Kokholm 2A, 6000 Kolding. (nedenfor Scandic-hotellet i Bramdrupdam).

Turleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Onsdag den 19. marts 2025 kl. 19.00

Fuglebestemmelseskursus.

Der startes med nyt fra naturen generelt.

Vi skal bestemme nogle fugle, så medbring gerne en fuglebog. Vi vil også kigge nærmere på "gåsetennis". Efter sporten er der tid til den medbragte kaffe.

Mødested: Marielund Naturskole. Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Aftenen ledes af Aleks. tlf. 23900714

Onsdag den 26. marts 2025 kl. 19.00

Fuglebestemmelseskursus.

Aftenen starter med nyt ude fra naturen, generelt. Vi undersøger også hvilken fugle, der også kendes som snakkende duer. Vi vil også bestemme nogle fugle. En fuglebog kan med fordel medbringes.

Mødested: Marienlund Naturskole, Marienlundsvej 20, 6000 Kolding

Aftenen ledes af Aleks. tlf. 23900714

***Lørdag den 29. marts 2025 kl. 9.00**

Tur:

I 2022 gik de fire årstider til Randbøldal.

Nu vil vi vende tilbage, for at se hvilke forandringer, der er sket, og om der stadig er vandstær, bjergvipstjert og isfugl.

Som sædvanlig nydes den medbragte tilbage ved mødestedet.

Mødested: P-pladsen ved Randbøldal Museet Dalekildevej 1. 7183 Randbøl

Turleder: Bodil Kristensen tlf. 24234922

Onsdag den 2. april 2025 kl. 19.00

Temaaften: Naturfacts og sang.

Aleks tager udgangspunkt i det lille blå hæfte "99 arter at se før du bliver voksen". Der underholdes med noget af indholdet, hver art afsluttes med en sang. Voksne, der kender meget til naturen, er også velkomne.

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Tovholder: Aleks Lund tlf. 23900714

Onsdag den 9. april 2025 kl. 19.00

Fuglebestemmelseskursus.

Vi starter med nyt fra naturen generelt. Har fuglene brug for hjælp til at overleve? Fugle har overlevet i tusindvis af år før Jem og Fix begyndte at sælge mejsebolde, men kan alle fuglene overleve, hvis vi skal have billige fødevarer, solceller og masser af plads til at nyde naturen? Vi når sikkert også at bestemme nogle fugle og vores medbragte kaffe.

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Aftenen ledes af Aleks. tlf. 23900714

***Lørdag den 12. april 2025 kl. 9.00**

Tur til Svanemosen.

Svanemosen er, som Frede tidligere har fortalt os, et spændende sted, som vi i dag vil udforske.

Mødested: P-pladsen for enden af grusvejen ved Svanemosevej 46, 6000 Kolding.

Turleder: Bodil Kristensen tlf. 24234922

Hvis man vil sidde ned og nyde det medbragte, må man selv medbringe siddeplads.

***Lørdag den 26. april 2025 kl. 9.00**

Tur til Sliv Sø.

Her vil vi se fugle og samtidig besøge Diernæs Mølle. Efterfølgende stopper vi ved p-pladsen på vej mod Hoptrup. Vi kører til shelteren og Madpakkehuset ved vestenden. Efter et grundigt fuglekig ved åen og søen er det tid til kaffen.

Mødested: Østenden af Sliv Sø, Kør gennem Hoptrup til Diernæs (skiltet) og drej til venstre og P-pladsen kommer om ca. 500 m.

Turleder: Niels Peter Møller Jensen

Tovholder: Aleks Lund, tlf. 23900714

Onsdag den 30. april 2025 kl. 19.00

Temaaften: Biodiversitet - Vild med vilje.

Vild med vilje, er det bare smart eller er det til nogen gavn? Kan man gøre noget forkert? Der lægges op til udveksling af deltagernes erfaringer fra deres egne altankasser, bede og haver.

Midt i alt det vilde, tager vi os en kaffepause.

Mødested: Marienlund Naturskole, Marienlundsvej 20, 6000 Kolding

Til at lede slagets gang, Aleks tlf. 23900714

***Lørdag den 3. maj 2025 kl. 9.00**

Tur til Fovslet Skov med botanisk tema.

Ad "gul rute" (ca 2. km) forbi et voldsted nyder vi den nyudsprungne bøgeskov og forårsfloraen og får en forsmag på den kommende tids botaniske oplevelsesmuligheder, som kan blive præciserede ved deltagelse i de senere botanik-kurser.

Mødested: P-plads, Fovslet Skovvej 1 A, 6580 Vamdrup, i den sydvestligste del af Fovslet Skov (Rutevejledning: Fra Steppingvej ind ad Fovsletgårdsvej. Ved Fovsletgård køres til venstre ad Fovslet Skovvej til denne, efter et stykke jordvej, ender i P-pladsen / Primitiv teltplads).

Turleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

***Lørdag den 10. maj 2025 kl. 9.00**

Tur i Vejle ådal.

Vejle Ådal er et af landets smukkeste steder. Vi vil gå en tur om en sø, lytte til fuglene og ellers nyde naturen. Når vi ikke vil være der længere kører vi til Egtvedpigens grav, hvor det medbragte indtages.

Mødested: P-pladsen ved Egtved kirke. Fyrre Alle 6, 6040 Egtved

Turleder: Bodil Kristensen tlf. 24234922

Onsdag den 14. maj 2025 kl. 19.00

Fuglebestemmelseskursus.

Vi starter med nyt ude fra naturen, generelt.

Medbring gerne en fuglebog, da vi vil prøve at bestemme nogle fugle. Skal man til at vænne sig til sydlandske toner, i den danske natur? Får vi nye sangfuglearter på grund af klimaforandringer?

Vi presser en kaffepause ind midt på aftenen.

Mødested: Marienlund Naturskole, Marienlundsvej 20, 6000 Kolding

Aftenen ledes af Aleks tlf. 23900714

Onsdag den 21. maj 2025 kl. 18.00

Botanik-kursus -1

Vi samler planter i nærområdet. Efter lidt teori "nøgler" vi det indsamlede til bestemmelse. (Medbring evt. kursusmateriale fra tidligere, egne florabøger, botanisk lup 10 x)

Mødested: Skibelund Naturskole, Skibelundvej 22, 6092 Sdr. Stenderup

Kursusleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Tovholder: Bodil Kristensen, tlf. 24234922

Onsdag den 28. maj 2025 kl. 18.00

Botanik-kursus -2

Vi samler planter i nærområdet. Efter lidt teori "nøgler" vi det indsamlede til bestemmelse. (Medbring evt. kursusmateriale fra tidligere, egne florabøger, botanisk lup 10 x)

Mødested: Dybvadbro Station, Egtvedvej 134, 6000 Kolding

(Bemærk det ændrede mødested denne ene gang!)

Kursusleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Tovholder: Bodil Kristensen, tlf. 24234922

***Lørdag den 31. maj 2025 kl. 9.00**

Tur til Jelling.

Fra mødestedet går turen gennem den smukke forårsskov, hvor fuglesangen nu er tiltagende. Tilbage ved mødestedet drøftes det hørte/sete mens vi nyder det medbragte.

Mødested: Abrahams Gård Skovgade 27C, 7300 Jelling

Turleder: Bodil Nygaard.

Kontakt: Bodil Kristensen tlf. 24234922

Onsdag den 4. juni 2025 kl. 18.00

Botanik-kursus -3

Vi samler planter i nærområdet. Efter lidt teori "nøgler" vi det indsamlede til bestemmelse. (Medbring evt. kursusmateriale fra tidligere, egne florabøger, botanisk lup 10 x)

Mødested: Skibelund Naturskole, Skibelundvej 22, 6092 Sdr. Stenderup

Kursusleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Tovholder: Bodil Kristensen tlf. 24 23 49 22

Torsdag den 5. juni 2025 kl. 13.00

Blomster/orkidetur til Trelde Næs.

Igen i år afholdes der blomster-/orkidetur til Trelde Næs, hvor vi forhåbentlig ser en masse spændende blomster.

Mødested: P-pladsen ved Trelde Næsvej 290, 7000 Fredericia

Turleder: Henrik Høegh tlf. 30204364

Onsdag den 11. juni 2025 kl. 18.00

Botanik-kursus -4

Vi samler planter i nærområdet. Efter lidt teori "nøgler" vi det indsamlede til bestemmelse. (Medbring evt. kursusmateriale fra tidligere, egne florabøger, botanisk lup 10 x)

Mødested: Skibelund Naturskole, Skibelundvej 22, 6092 Sdr. Stenderup

Kursusleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Tovholder: Bodil Kristensen, tlf. 24234922

*Lørdag den 14. juni 2025 kl. 9.00

Tur: "4 årstider" omkring "Dons Nørresø" – 2. tur

Søen, som ligger i bunden af en dybt nedskåret dal, er sammen med andre søer i dalstrøget, kunstigt skabt ved opdæmning ved anlægget af Harte-værket 1918-20. Den får tilført vand fra Almind Å og omgivelserne og er omkranset af en bræmme af rørskov og stedvis pilekrat, ellesump eller afgræssede skråninger. – En "mågeø" er der også!

Vi går (3,5 km) ad en smal sti langs de afvekslende biotoper.

Da parkeringsmulighederne ved "Soldaterbroen", hvorfra fodturen skal udgå og afsluttes med kaffedrikning, er så begrænsede, skal vi mødes forinden og fordeles i færrest muligt antal biler.

Mødested: Samkørings-P-pladsen, Kokholm 2A, 6000 Kolding. (nedenfor Scandic-hotellet i Bramdrupdam).

Turleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Onsdag den 18. juni 2025 kl. 18.00

Botanik-kursus -5 (det sidste)

Vi samler planter i nærområdet. Efter lidt teori "nøgler" vi det indsamlede til bestemmelse. (Medbring evt. kursusmateriale fra tidligere, egne florabøger, botanisk lup 10 x)

Mødested: Skibelund Naturskole, Skibelundvej 22, 6092 Sdr. Stenderup

Kursusleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

Tovholder: Bodil Kristensen, tlf. 24234922

Lørdag den 28. juni 2025 kl. 10.00

Heldagstur til Thorøhuse.

I år går turen til Thorøhuse. 2 km. syd for Assens.

Foreningen er vært med rundstykker til formiddagskaffen, men, kaffe og madpakke til resten af dagen, bedes I selv medbringe.

Vi går en tur rundt på øen, der nu er blevet landfast med Fyn pga. aflejret sand. På øen kan vi se vadefugle og strandplanter og et par indsøer med padder. Hvis vi er heldige, får vi både sæler og marsvin at se i Lillebælt. Vandreturen er på flade grus- og trampestier og er på 3-5 km.

Medbring evt. badetøj da der er badestrand på øen.

Mødested: Parkeringspladsen v/Thorøhuse Forsamlingshus, Drejet 7, 5610 Assens

Turleder Hanne Kjølbye tlf. 60869304

***Lørdag den 19. juli 2025 kl. 9.00**

Tur i plantage ved Randbøl hede.

På turen rundt i plantagen vil vi blandt andet kigge efter rødrygget tornskade, bynkefugl, vendehals og meget andet, – også flora. Kaffen og det medbragte nydes tilbage ved bilerne.

Mødested: P-pladsen ved "hundeskoven", Bøgevadvej 121, 7183 Randbøl

Turleder: Leon

Kontakt: Bodil Kristensen tlf. 24234922

Lørdag den 23. august 2025 kl. 10.00

Sommerudflugt til Gyldensteen Strand *(med tilmelding)*

Vores sommerudflugt går i år til Gyldensteen Strand. Vi mødes ved naturcenteret hvor foreningen giver et rundstykke til den medbragte kaffe. Vi har så et fantastisk område at gå på opdagelse i, med flere fugletårne og mulighed for at se havørne. Der er også dejlige vandrestier. Når sulten melder sig, har foreningen medbragt mad til alle, I skal blot selv medbringe drikkevarer til hele dagen. Når august måneds programpunkter sendes ud, vil I blive bedt om at tilmelde antal personer I kommer til turen.

Mødested: Langø 1, 5400 Bogense

Turleder Bodil Kristensen 24234922

***Lørdag den 6. september 2025 kl. 10.00**

Æbletur.

Traditionen tro skal vi besøge Jørn Buhl og smage på frugtplantagens fantastiske æbler.

Mødested: Vranderupvej 174, 6000 Kolding

Turleder: Jørn Buhl

Kontakt: Bodil Kristensen tlf. 24234922

*Lørdag den 13. september 2025 kl. 9.00

Tur: "4 årstider" omkring "Dons Nørresø" – 3. tur

Søen, som ligger i bunden af en dybt nedskåret dal, er sammen med andre søer i dalstrøget, kunstigt skabt ved opdæmning ved anlægget af Harteværket 1918-20. Den får tilført vand fra Almind Å og omgivelserne og er omkranset af en bræmme af rørskov og stedvis pilekrat, ellesump eller afgræssede skråninger. – En "mågeø" er der også!

Vi går (3,5 km) ad en smal sti langs de afvekslende biotoper.

Da parkeringsmulighederne ved "Soldaterbroen", hvorfra fodturen skal udgå og afsluttes med kaffedrikning, er så begrænsede, skal vi mødes forinden og fordeles i færrest muligt antal biler.

Mødested: Samkørings-P-pladsen, Kokholm 2A, 6000 Kolding. (nedenfor Scandic-hotellet i Bramdrupdam).

Turleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)

*Lørdag den 4. oktober 2025 kl. 10.00

Svampetur ved Stensbæk plantage.

På turen rundt i plantagen vil vi under kyndig vejledning kigge på og samle svampe.

Mødested: ???

Turleder: Bo Levesen

Kontakt: Bodil Kristensen tlf. 24234922

Søndag den 26. oktober kl. 13.30

Tur: Haderslev Dyrehave og Hindemade.

Vi mødes på parkeringspladsen og går gennem dyrehaven til fugletårnet ved Hindemade, mens vi nyder skovens farver.

HUSK VI ER SKIFTET TIL NORMALTID

Mødested: Haderslev Dyrehave, Nørskovgårdsvej 24, 6100 Haderslev

Turleder Jørgen Bugge, tlf. 22366844

Torsdag den 13. november 2025 kl. 19.00

Temaaften: Året der gik.

På denne aften ser vi tilbage på, hvad vi har udsat hinanden for i 2025. Måske kan vi også fortælle en smule om næste års program. Foreningen er vært med noget til den medbragte kaffe.

Mødested: Marielund Naturskole, Marielundsvej 20, 6000 Kolding

Tovholder: Bodil Kristenstensen tlf. 24234922 og Aleks Lund tlf. 23900714

*Lørdag den 13. december 2025 kl. 10.00

Tur: "4 årstider" omkring "Dons Nørresø" – 4. tur

Søen, som ligger i bunden af en dybt nedskåret dal, er sammen med andre søer i dalstrøget, kunstigt skabt ved opdæmning ved anlægget af Harteværket 1918-20. Den får tilført vand fra Almind Å og omgivelserne og er omkranset af en bræmme af rørskov og stedvis pilekrat, ellesump eller afgræssede skrån timer. – En "mågeø" er der også!

Vi går (3,5 km) ad en smal sti langs de afvekslende biotoper.

Da parkeringsmulighederne ved "Soldaterbroen", hvorfra fodturen skal udgå og afsluttes med kaffedrikning, er så begrænsede, skal vi mødes forinden og fordeles i færrest muligt antal biler.

Mødested: Samkørings-P-pladsen, Kokholm 2A, 6000 Kolding. (nedenfor Scandic-hotellet i Bramdrupdam).

Turleder: Jesper Ratjen, (fastnet tlf. 75518063)